

Gdańsk, 10 czerwca 2020 r.

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr. farm. Tomasza Urbaniaka

**pt.: „Wytwarzanie mikronośników koniugowanych substancji leczniczych
na potrzeby chorób makrofago-zależnych”**

**wykonanej w Katedrze i Zakładzie Chemii Fizycznej
Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu**

pod kierunkiem

prof. dr. hab. n. farm. Witolda Musiała, Kierownika Katedry

Celowane dostarczanie substancji leczniczej do miejsca działania jest bardzo dużym wyzwaniem stojącym przed szeroko rozumianą technologią postaci leku. Jednym ze sposobów wydaje się być użycie mikro- lub nanonośników substancji aktywnych. Podejście takie wymaga jednak współpracy pomiędzy specjalistami w takich dziedzinach jak chemia fizyczna, chemia leków, toksykologia, chemia analityczna, farmakologia, chemia polimerów. W zamian oczekiwać można otrzymania formy leku o, na przykład, zwiększonej biodostępności, a zmniejszonej toksyczności.

Recenzowana rozprawa doktorska Pana mgr. farm. Tomasza Urbaniaka wpisuje się w ten ciągle aktualny temat. Jej głównym celem było zaprojektowanie oraz wytworzenie modelowego nośnika substancji leczniczej na potrzeby terapii chorób makrofagozależnych. Monomerami służącymi do wytworzenia polimerowych mikronośników (mikrosfer) były ϵ -kaprolakton oraz laktyd kwasu mlekowego.

Jako modelową koniugowaną substancję leczniczą wybrano lamiwudynę. Koniugaty w postaci mikrosfer polimerów z substancją leczniczą otrzymywano metodą odparowania rozpuszczalnika z emulsji o/w. Dodatkowo, w jednym z etapów pracy pokrywano nanowarstwami polielektrolitów. Wszystkie użyte w pracy substancje pomocnicze można określić jako biodegradowalne i biozgodne.

Koniecznym elementem w prowadzeniu tego typu badań są analizy otrzymanych formułacji. Do charakterystyki mikrosfer polimerowych koniugowanych lamiwudyną Doktorant wykorzystał, między innymi, następujące aparaty i techniki analityczne: chromatografię żelową, magnetyczny rezonans jądrowy, dyfrakcję rentgenowską, różnicową kalorymetrię skaningową, spektroskopię w podczerwieni, spektroskopię mas, dynamiczne rozpraszanie światła czy skaningową mikroskopię elektronową. Wykonano także badania uwalniania substancji leczniczej z opracowanych formułacji oraz test cytotoxyczności w warunkach *in vitro*. Metodyka badań opierała się na aktualnych przepisach i wytycznych lub na doniesieniach piśmiennictwa. Techniki analityczne zostały dobrze dobrane do tematyki pracy. Rozprawa doktorska Pana mgr. farm. Tomasza Urbaniaka ma w tym zakresie aspekt fizyko-chemiczno-preformulacyjny, a uzyskane wyniki należy uznać za wartościowe.

Rozprawę doktorską Pana mgr. farm. Tomasza Urbaniaka zamyka półstronicowy wniosek, który w zwięzły i rzeczowy sposób przekazuje ideę i założenia badań, lista 48 pozycji aktualnego i dobrze dobranego piśmiennictwa oraz streszczenie (w języku polskim i angielskim).

Pod względem redakcyjnym rozprawa doktorska Pana mgr. farm. Tomasza Urbaniaka jest broszurą, na którą składa się krótki wstęp, opis każdego etapu badań wraz z metodyką, wyniki z dyskusją uzyskanych wyników, wspomniane wcześniej wnioski, streszczenia i lista piśmiennictwa oraz kserokopie 3 artykułów, które stanowią

rozprawę doktorską. Publikacje te są logicznym ciągiem tematycznym. We wszystkich artykułach stanowiących rozprawę doktorską Doktorant jest pierwszym autorem, a sumaryczny IF tych prac wynosi 10,861.

Ponieważ rozprawa doktorska ma potencjalnie aplikacyjny charakter, chciałbym do dyskusji przedstawić następujące zagadnienia:

- Dlaczego do badań nie użyto gotowych polimerów kaprolaktonu i kwasu mlekowego?
- Jaka może być przewidywana stabilność długoterminowa opisanych mikronośników?
- Jaka jest według Doktoranta przyszłość tego typu form, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu wytwarzania i skalowania wielkości serii?
- W jaki sposób zaproponowane formy mogłyby być docelowo podawane pacjentom?

Z obowiązku recenzenta prosiłbym też, aby Doktorant wyjaśnił poniższe niezgodności i przeoczenia:

- W tytule pracy znajduje się określenie „makrofago-zależnych” natomiast w treści spotkać można określenia „makrofagozależnych”.
- Nie podoba mi się określenie, że coś jest „załadowane” substancją leczniczą.
- W polskiej tradycji ortotypograficznej separatorem dziesiętnym jest przecinek, a nie często przewijająca się w pracy kropka.

Wymienione wyżej uwagi nie obniżają w żaden sposób wartości naukowej recenzowanej rozprawy doktorskiej.

Podsumowując, uważam że Pan mgr farm. Tomasz Urbaniak wykonał i zaprezentował wartościowe wyniki prac badawczych dotyczące polimerowych mikronośników

lamiwudyny. Zaprezentowane dane wskazują, że Doktorant zna proces badawczy wymagany do opracowania formułacji wstępnych, potrafi zaplanować i wykonać badania mające na celu określenie wymaganych parametrów, zinterpretować uzyskane dane doświadczalne oraz opublikować je w uznanych czasopismach naukowych.

Pan mgr farm. Tomasz Urbaniak udowodnił, że jest sprawnym eksperymentatorem, który opanował techniki polimeryzacji, koniugacji i nanopowlekania, potrafi dobrać i zastosować zaawansowane metody analityczne oraz przedstawić wiarygodne wyniki, które stanowią zwartą i kompletną całość. Tym samym mogę stwierdzić, że rozprawa doktorska Pana mgr. farm. Tomasza Urbaniaka pt.: „Wytwarzanie mikronośników koniugowanych substancji leczniczych na potrzeby chorób makrofago-zależnych” spełnia ustawowe wymagania formalne i merytoryczne stawiane pracom doktorskim i wnioskuję do Wysokiej Rady Wydziału Farmaceutycznego z OAM Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Jednocześnie składam formalny wniosek (w załączeniu) o wyróżnienie recenzowanej rozprawy, ponieważ uważam, że zostały spełnione warunki obowiązujące na Wydziale Farmaceutycznym z OAM Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu dotyczące wyróżniania prac doktorskich. Na szczególną uwagę zasługuje wartość opublikowanych artykułów stanowiących podstawę rozprawy doktorskiej.

dr hab. n. farm. Krzysztof Cał
prof. uczelni